

การศึกษาผลการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาและพลศึกษา
เรื่อง ชีวิตและครอบครัวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
โดยใช้โครงงานเป็นฐาน

A STUDY ON THE EFFECTS OF PROJECT-BASED HEALTH
EDUCATION AND PHYSICAL EDUCATION LESSON IN THE TOPIC
OF "LIFE AND FAMILY" OF PRATHOMSUEKSA 3 STUDENTS

¹ธนพล สายบุญมี, ²เจริญวิญญ์ สมพงษ์ธรรม, ³ชารี มณีศรี และ⁴สิริรัตน์ อินทรีย์

¹Tanapon Saiboonmee, ²Charoenwit Sompongdam,

³Charee Maneesri and ⁴Sirirat In-yu

มหาวิทยาลัยราชธานี, ประเทศไทย

Ratchathani University, Thailand.

¹Natra.45140@hotmail.com

Received May 10, 2021; Revised July 12, 2021; Accepted August 25, 2021

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีเป้าหมายเพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาและพลศึกษาเรื่องชีวิตและครอบครัวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่3 โรงเรียนดอนกอยวิทยาคารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา เรื่องชีวิตและครอบครัว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เรื่องชีวิตและครอบครัว และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาและพลศึกษาก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ การทดลองโดยดำเนินการทั้งหมดจำนวน 8 ครั้ง เป็นเวลา 8 สัปดาห์ ครั้งละ 50-60 นาที โดยกลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนดอนกอยวิทยา

¹ นักศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี

³ อาจารย์ ดร., หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี

⁴ อาจารย์, ดร., หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี

การ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 18 คน โดยได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย การศึกษานี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) โดยใช้รูปแบบ การทดลองก่อนและหลังการทดลอง (pretest-posttest one group design) โดยใช้ โปรแกรมการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานเครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการ เรียนรู้ รายวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง ชีวิตและครอบครัว โดยใช้โครงงานเป็นฐาน แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่มีค่าความเชื่อมั่นที่ 0.79 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อ การเรียนโดยใช้โครงงานเป็นฐานที่มีค่าความเชื่อมั่น 0.70 และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนที่มีความเชื่อมั่น 0.52 ผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษา และพลศึกษา เรื่องชีวิตและครอบครัว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้ โครงงานเป็นฐาน อยู่ในระดับคุณภาพ ดี มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 26.39 ด้านคุณลักษณะอัน พึงประสงค์ของนักเรียนที่เรียนเรื่อง ชีวิตและครอบครัว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้โครงงาน เป็นฐาน อยู่ในระดับคุณภาพ ดีเยี่ยม และระดับความพึงพอใจในภาพรวมของนักเรียนต่อ กิจกรรมการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาและพลศึกษา เรื่องชีวิตและครอบครัว โดยใช้โครงงานเป็น ฐานอยู่ในระดับ มากที่สุด มีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.59 และด้านการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน เรื่องชีวิตและครอบครัว ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้โครงงานเป็นฐาน หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : วิชาสุขศึกษาและพลศึกษา; ชีวิตและครอบครัว; การใช้โครงงานจัดการเรียนรู้

Abstract

This research aimed to study the effects of project-based health education and physical education lesson in the topic of “Life and Family” of Prathomsueksa 3 students in Don-Gloy Wittayakarn School under the supervision of Primary Educational Service Area Office 2, Roi-Et Province. The process included project-based effecting the achievement in learning health education and physical education in the topic of “Life and Family” of Prathomsueksa 3 students including the aspects of desirable attributes and satisfaction of the students towards life and family. There were pre and post lesson evaluation with 8 lessons of 8 weeks duration and 50-60 minutes per lesson. The target participants were 18 Prathomsueksa 3 students (primary 3) of Don-Gloy Wittayakarn School, Roi-Et province. The sample was selected by random sampling process. This study was a quasi-experimental research by using pretest–posttest one group design. Project-based lesson plans were the main instruments of this research including: lesson plans on health education and physical education in the topic of “Life and Family”; the desirable attributes measurement forms with the reliability at 0.79; the satisfaction

questionnaires towards the project-based learning with the reliability at 0.70; and the learning achievement test with the reliability at 0.52. The findings of this research were as follows. The achievement of project-based learning on health education and physical education in the topic of “Life and Family” of Prathomsueksa 3 students was in the level of good quality with the average assessment result of 26.39. The aspect of desirable attributes of the students learned from the project-based lesson in the topic of “Life and Family” of Prathomsueksa 3 students was at the excellent quality level. The level of satisfaction of the students on the project-based lesson in the topic of “Life and Family” was at the highest level with the average score of 4.59. The learning achievement of the students learned from the project-based lesson in the topic of “Life and Family” of Prathomsueksa 3 students was higher than before the provision of the lesson with statistical significance at .05 level.

Keywords : Health Education and Physical Education; Life and Family; Project-Based Learning

บทนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาพฤติกรรมด้านความรู้ เจตคติ คุณธรรม ค่านิยม สามารถตัดสินใจและเลือกวิธีปฏิบัติในการดูแลสุขภาพของตนเอง ตลอดจนมีส่วนร่วมในการสร้างความมั่นใจในชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีและความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่นในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติเป้าหมายของหลักสูตร ผู้สอนจะต้องพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายและสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนที่หลักสูตรกำหนดกระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง และกระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง ล้วนเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝน พัฒนา เพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2552: 2-6)

การจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อการสอนและการวัดผลประเมินผลให้สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์ที่ กำหนดไว้ในหลักสูตรหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้เป็นแผนที่ผู้สอนจัดทำขึ้นจาก คู่มือครูหรือแนวการสอนของกรมวิชาการ ทำให้ผู้สอนทราบว่าจะสอนในเนื้อหาใด เพื่อจุดประสงค์ใด สอนอย่างไร ใช้สื่ออะไรและวัดผลประเมินผล

โดยวิธีใด วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2545 :341-342) รูปแบบการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม คือ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็น วิธีที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้แก่ผู้เรียน ได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก แต่ละกลุ่ม ประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้แตกต่างกัน โดยที่แต่ละคนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการเรียนรู้และ ในความสำเร็จของกลุ่ม ทั้งโดยการแลกเปลี่ยนความคิด การแบ่งปันทรัพยากรการเรียนรู้ (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ 2545 : 51)

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้โครงงานเป็นฐาน นักเรียนสามารถเรียนรู้ทักษะในศตวรรษที่ 21 ไม่ว่าจะเป็นความร่วมมือ (Collabration) การสื่อสาร (Communication) การมีวิคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Thinking) เป็นการจัดการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้ลงมือปฏิบัติจริงในลักษณะของการศึกษา สำรอง ค้นคว้า ทดลองประดิษฐ์คิดค้น โดยมีครูเป็นผู้กระตุ้นแนะนำและให้คำปรึกษา (สุพล วังสินธุ์, 2543 : 11) และโครงงานเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่สามารถพัฒนาผู้เรียนในเชิงลึก ผู้เรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้โดยการมีส่วนร่วม การมีปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มและเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน (ธัญญ์รัฐ ชาวเหนือ, 2545:68-69) ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อโครงงานและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ผู้เรียนสนุกและชอบปฏิบัติกิจกรรมโครงงาน (อารีรัตน์ ขวัญทะเล, 2546)

การเรียนการสอนด้วยกิจกรรมโครงงานเป็นฐาน เป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตรงตามมาตราที่ 30 คือ การวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ตรงตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ ผู้เรียนเป็นคนดี สามารถดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีจิตใจที่ดีงาม มีคุณธรรม จริยธรรม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ผู้เรียนเป็นคนเก่ง คือเป็นคนที่มีสมรรถภาพสูงในการดำเนินชีวิต ทันทเหตุการณ์ทันการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพและทำประโยชน์ให้เกิดแก่ตน สังคม และประเทศชาติได้ และผู้เรียนเป็นคนมีความสุขคือ เป็นคนที่มีสุขภาพดีทั้งด้านร่างกายและจิตใจ เป็นคนร่าเริงแจ่มใส ร่างกายแข็งแรง จิตใจเข้มแข็ง มีมนุษยสัมพันธ์ และสามารถดำรงชีพได้อย่างพอเพียงแก่อัตภาพ (สุมน คณานิษฐ์, 2546, หน้า 9-10)

สภาพปัญหาของนักเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จากการเยี่ยมบ้านนักเรียนตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ปัญหาที่ส่งผลต่อการมีทักษะชีวิตและการเป็นอยู่ของครอบครัวพบปัญหาที่หลากหลายและแตกต่างกัน เช่น ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ที่ส่งผลให้รายได้ของครอบครัวลดน้อยลง ปัญหาด้านสุขภาพ ที่ส่งผลต่อด้านร่างกายตลอดจนด้านจิตใจของผู้ป่วยและผู้ใกล้ชิด ปัญหาด้านความประพฤติ ของคนในครอบครัวจะเกิดได้จากปัญหาการติดสารเสพติด การติดการพนัน เป็นต้น ซึ่งหากครอบครัวใดครอบครัวหนึ่งมีสภาพจิตใจไม่

หนักแน่นพออาจทำให้เกิดการหย่าร้าง ครอบครัวแตกแยก การใช้ความรุนแรงภายในครอบครัว และรวมถึงการส่งเสริมทักษะชีวิตและการเป็นอยู่กับบุตรหลานในทางที่ไม่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ อุไร คงมียา (2554) ที่ได้เล็งเห็นปัญหานักเรียนและบริเวณชุมชนที่อยู่อาศัย พบว่านักเรียนและคนในชุมชนบางส่วนยังไม่ตระหนักในการดูแลรักษาสุขภาพ และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตนที่ถูกต้องตามหลักสุขนิสัยยังไม่ดีพอตลอดจนสภาพปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้ผลต่อการดำรงชีวิตของคนในสังคม และมีเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับการถูกละเมิดทางเพศเผยแพร่ทางสื่อต่าง ๆ เป็นจำนวนมากจากปัญหา ดังกล่าวด้วยกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา มีการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ ที่มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กับประเด็นปัญหาดังที่กล่าวมาข้างต้น ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันและเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยลดปัญหาดังกล่าวผู้ศึกษาจึงได้เล็งเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยการจัดหาหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ชีวิตและครอบครัวกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อใช้ในการจัดกระบวนการเรียนการสอนแบบบูรณาการเพราะน่าจะเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะสามารถส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน และนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการแก้ปัญหาด้านพฤติกรรมต่างๆ ที่อาจทำให้เกิดโรครวมทั้งการดูแลสุขภาพความสะอาดของร่างกาย ตลอดจนวิธีป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศ และเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้นักเรียนมีการพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพสอดคล้องกับแนวความคิดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสามารถนำความรู้เรื่อง ชีวิตและครอบครัว

จากสภาพปัญหาดังกล่าว จึงศึกษาเรื่อง “การศึกษาผลการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาและพลศึกษา เรื่องชีวิตและครอบครัว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้โครงงานเป็นฐาน” เพื่อเสริมสร้างทักษะและคุณภาพชีวิต ให้นักเรียนสามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข และเติบโตเป็นผู้ใหญ่ได้อย่างมีคุณภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาและพลศึกษา เรื่องชีวิตและครอบครัว ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษา เรื่องชีวิตและครอบครัว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้โครงงานเป็นฐานก่อนเรียนและหลังเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาผลการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาและพลศึกษา เรื่องชีวิตและครอบครัว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้โครงงานเป็นฐาน โดยมีรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำนวน 85 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนดอนกลอยวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำนวน 18 คน ซึ่งได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาและพลศึกษาเรื่องชีวิตและครอบครัวโดยใช้โครงงานเป็นฐาน

ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และ 3) ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้

3. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาและพลศึกษา เรื่องชีวิตและครอบครัว โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนดอนกลอยวิทยาคาร ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวน งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 8 คาบ

3.2 แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผู้วิจัยได้ศึกษาการสร้างแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยใช้แบบประเมินตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ คือ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย และ 8) มีจิตสาธารณะ

3.2 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนโดยใช้โครงงานเป็นฐาน ผู้วิจัยได้ศึกษาการสร้างแบบสอบถามวัดความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้โครงงานเป็นฐาน ตามวิธีของลิเคิร์ท โดยกำหนดเกณฑ์การตรวจให้คะแนนและการตอบตัวเลือกแต่ละข้อความ โดยใช้แบบประมาณค่า 5 ระดับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่าง มาตรวจสอบความสมบูรณ์และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีทางสถิติ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้จะใช้สถิติเชิงบรรยาย

เป็นหลักในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์และเสนอค่าสถิติเป็นลำดับขั้นตอนดังนี้

4.1 ผลการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาและพลศึกษา เรื่องชีวิตและครอบครัว โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์และความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ นำไปวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.)

4.2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา เรื่องชีวิตและครอบครัว นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้โครงงานเป็นฐานระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สูตร t-test แบบ Dependent Samples กำหนดค่าที่นัยสำคัญทางสถิติที่.01 โดยนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาผลการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง ชีวิตและครอบครัวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้โครงงานเป็นฐาน สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาและพลศึกษา เรื่องชีวิตและครอบครัว โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ดังนี้

1.1 การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสุขศึกษาและพลศึกษา เรื่องชีวิตและครอบครัว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสุขศึกษาและพลศึกษา เรื่องชีวิตและครอบครัว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้โครงงานเป็นฐาน

ตัวชี้วัด	รายการประเมิน / พฤติกรรมบ่งชี้	$\bar{X}$	SD.	ระดับคุณภาพ
1. อธิบายความสำคัญและความแตกต่างของครอบครัวที่มีต่อตนเอง	- ความสำคัญของครอบครัว ความแตกต่างของครอบครัว ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านการศึกษา	8.56	1.32	ดี
2. อธิบายวิธีการสร้างความสัมพันธ์ภายในครอบครัวและกลุ่มเพื่อน	- วิธีการสร้างความสัมพันธ์ภายในครอบครัวและกลุ่มเพื่อน	8.94	0.41	ดี
3. บอกวิธีหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่นำไปสู่การถูกล่วงละเมิดทางเพศ	- พฤติกรรมที่นำไปสู่การถูกล่วงละเมิดทางเพศ (การแต่งกาย การเที่ยวกลางคืน การคบเพื่อน การเสพสารเสพติด ฯลฯ) - วิธีหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่นำไปสู่การถูกล่วงละเมิดทางเพศ (ทักษะปฏิเสธและอื่นๆ)	8.89	0.69	ดี
รวม		26.39	0.53	ดี

จากตารางที่ 1 การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ตัวชี้วัดที่ 1. ความสำคัญและความแตกต่างของครอบครัวที่มีต่อตนเอง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.56 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.32 ระดับคุณภาพอยู่ในระดับ ดี ตัวชี้วัดที่ 2 การสร้างความสัมพันธ์ภายในครอบครัวและกลุ่มเพื่อน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.94 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.41 ระดับคุณภาพการศึกษายู่ในระดับ ดี ตัวชี้วัดที่ 3 วิธีหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่นำไปสู่การถูกล่วงละเมิดทางเพศ มีระดับค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.89 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.69 ระดับคุณภาพอยู่ในระดับ ดี ซึ่งจะสรุปได้ว่าตัวชี้วัดทั้ง 3 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 26.39 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.53 และระดับคุณภาพอยู่ในระดับ ดี

1.2 ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาและพลศึกษา เรื่องชีวิตและครอบครัว นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ระดับความพึงพอใจของนักเรียนต่อการสอนวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา เรื่องชีวิตและครอบครัว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้โครงงานเป็นฐาน

รายการ	$\bar{X}$	SD	ความพึงพอใจ
1. ผู้สอนมีการเตรียมพร้อมต่อการสอน	3.78	0.80	มาก
2. กระบวนการสอนของผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจ	4.11	0.47	มาก
3. ผู้เรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับการทำโครงงาน	3.72	0.66	มาก
4. ผู้เรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับการทำโครงงานจากการสอนของผู้สอน	4.44	0.61	มาก
5. คำแนะนำของผู้สอนเป็นประโยชน์ต่อการจัดทำโครงงาน	4.83	0.38	มากที่สุด
6. ระยะเวลาในการจัดทำโครงงานมีความเหมาะสม	4.83	0.38	มากที่สุด
7. เนื้อหาที่ผู้สอนกำหนดให้ใช้ในการทำโครงงานมีความน่าสนใจ	4.67	0.48	มากที่สุด
8. การสอนโดยใช้โครงงานทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น	4.89	0.32	มากที่สุด
9. การสอนโดยใช้โครงงานทำให้ผู้เรียนมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน	4.94	0.23	มากที่สุด
10. การสอนโดยใช้โครงงานทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องการเสริมสร้างและการดูแลสุขภาพของตนเอง	4.89	0.32	มากที่สุด
11. สถานที่ ที่ใช้ในการจัดแสดงผลงาน	5.00	0.00	มากที่สุด
12. การสอนโดยใช้โครงงานสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	4.59	0.14	มากที่สุด

จากตาราง 2 พบว่าความพึงพอใจในภาพรวมของนักเรียนต่อการสอนวิชาสุขศึกษา เรื่อง ชีวิตและครอบครัว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ข้อที่มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด คือ ข้อ 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 และ 12 ระดับความพึงพอใจโดยรวมที่อยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา เรื่องชีวิตและครอบครัว นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ดังตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาและพลศึกษาเรื่องชีวิตและครอบครัว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้โครงงานเป็นฐาน

กลุ่มตัวอย่าง	$\bar{X}$	SD.	t	p
ก่อนเรียน	11.78	1.35	-26.73	.00
หลังเรียน	16.83	1.38		

จากตารางที่ 3 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง ชีวิตและครอบครัว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้โครงงานเป็นฐาน มีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

อภิปรายผล

การศึกษาผลการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง ชีวิตและครอบครัว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้โครงงานเป็นฐาน มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาและพลศึกษา เรื่องชีวิตและครอบครัว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ประกอบด้วย

1.1 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา เรื่องชีวิตและครอบครัว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้โครงงานเป็นฐาน นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับที่ .05 เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเพราะนักเรียนมีความใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ทำงาน ร่วมกันเป็นกลุ่ม ผู้เรียนได้ฝึกคิดและปฏิบัติด้วยตนเอง จึงทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา เรื่องชีวิตและครอบครัวดีขึ้น จากเหตุผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่านักเรียนที่เรียนวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา เรื่องชีวิตและครอบครัว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้โครงงานเป็นฐาน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับ .05

1.2 ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนที่เรียนวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง ชีวิตและครอบครัว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 การสอนโดยใช้โครงงานเป็นฐาน นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับที่ ยอดเยี่ยม เป็นไปตามสมมติฐานทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักเรียนได้มีโอกาสปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ค้นคว้าหาข้อมูลด้วยตนเอง และได้นำเสนอผลงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิต การสร้างสัมพันธภาพในครอบครัว การสร้างสัมพันธภาพในกลุ่มเพื่อน จึงให้นักเรียนรู้จักที่จะปฏิบัติตนเองเพื่อนเข้าสู่สังคม จากเหตุผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่านักเรียนที่เรียนวิชาสุขศึกษาเรื่องชีวิตและครอบครัว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 การสอนโดยใช้โครงงานเป็นฐาน มีระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับดีเยี่ยมทุกด้าน

1.3 จากผลการศึกษาวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนวิชาสุขศึกษา เรื่อง ชีวิตและครอบครัว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 การสอนโดยใช้โครงงานเป็นฐาน ระดับความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจาก การจัดการเรียนการสอนโดยใช้โครงงาน เป็นนวัตกรรมการเรียนรู้แนวคิดใหม่ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้นมีความสนใจเรียนมากขึ้น และได้พัฒนาคุณลักษณะนิสัยในหลายๆ ด้านเพิ่มขึ้น มุ่งให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ได้ศึกษาค้นคว้า แสวงหาความรู้ความจริงด้วยตนเอง ได้มีปฏิสัมพันธ์ทางานร่วมกับเพื่อนร่วมงานและบุคคลอื่นๆจากเหตุผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่านักเรียนที่เรียนวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา เรื่องชีวิตและครอบครัว ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 การสอนโดยใช้โครงงานเป็นฐาน มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับ มากที่สุด

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง ชีวิตและครอบครัว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้โครงงานเป็นฐาน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการสอนโดยใช้โครงงานเป็นฐานที่ผู้วิจัยได้นำมาใช้สอนกับกลุ่มตัวอย่างนั้น ได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ทำงาน ร่วมกันเป็นกลุ่ม ผู้เรียนได้ฝึกคิดและปฏิบัติด้วยตนเอง การสอนโดยใช้โครงงานเป็นฐานเป็นการจัดการเรียนรู้วิธีหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง เป็นการเรียนที่ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า ทดลอง นำเสนอผลงาน ตามความสามารถของแต่ละคนจัดเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับเป้าหมายของการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับปฏิวัติ แก้วรัตน์ (2546) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบโครงงาน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลการเรียนรู้ ดังนี้ 1) ด้านความรู้ นักเรียนมีคะแนนคิดเป็นร้อยละ 15.50 คะแนน มากกว่าคะแนนตามเกณฑ์ร้อยละ 70 (หรือ 14 คะแนน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนทุกคนมีคะแนนมากกว่าคะแนนตามเกณฑ์ ร้อยละ 70 2) ด้านทักษะนักเรียนมีคะแนนคิดเป็นร้อยละ 37.50 คะแนน มากกว่าทุกคนมีคะแนนมากกว่าคะแนนตามเกณฑ์ร้อยละ 70 3) สวัสดิ์ แก้วหล่อ (2546)

ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้รูปแบบการสอนด้วยโครงงาน นักเรียนมีผลการเรียนรู้ดังนี้ 1) ด้านความรู้ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 32.75 มากกว่าคะแนนตามเกณฑ์ร้อยละ 70 (หรือ 28 คะแนน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ด้านทักษะนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 32.44 มากกว่าคะแนนตามเกณฑ์ร้อยละ 70 (หรือ 28 คะแนน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ด้านเจตคติ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 16.75 มากกว่าคะแนนตามเกณฑ์ร้อยละ 70 (หรือ 14 คะแนน) อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนทุกคนมีคะแนนมากกว่าคะแนนตามเกณฑ์ ร้อยละ 70 จากเหตุผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการสอนโดยใช้โครงงานเป็นฐานนั้น เป็นวิธีการสอนอีกรูปแบบหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าการจัดการเรียนรู้การจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง ชีวิตและครอบครัว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 โรงเรียนดอนกลอยวิทยาคาร โดยใช้โครงงานเป็นฐาน หลังการทดลองพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และความพึงพอใจต่อการเรียน วิชาสุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้โครงงานเป็นฐาน มีผลการจัดการเรียนรู้ หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน ควรจดบันทึก ปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นในการจัดการเรียนการสอนแต่ละครั้ง เพื่อเป็นแนวทาง ในการปรับปรุงให้เหมาะสม และสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

- ปฏิวดี แก้วรัตน์. (2546). ผลการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสุขศึกษาและพลศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบโครงงาน. บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ธัญญธัฐ ขาวเหนือ (2545) การกำหนดโครงงานสำหรับนักเรียนตามรายวิชาภาษาไทยในหลักสูตรมัธยมศึกษา. วารสารวิชาการ, 3(6), 61-69.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2545). เอกสารประกอบการเรียนการสอนวิชาพัฒนาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 3, มหาสารคาม: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- สวัสดีแก้วหล่อน. (2546). ผลการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบโครงงาน. บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- สุมน คณาทิพย์. (2546). *ครูสุขศึกษามืออาชีพ*. กรุงเทพฯ: บริษัทสุพีเรียพรินติ้งเฮาส์ จำกัด.
- สุพล วังสินธุ์. (2543). *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สู่โครงงาน*. วารสารวิชาการสำนักวิชาการ
และมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สุข
ศึกษาและพลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช
2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- อารีรัตน์ ขวัญทะเล. (2546). *การศึกษาผลการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องจำนวนและตัวเลข
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยการ
โครงงานคณิตศาสตร์*, บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- อุไร คงมียา. (2554). *ผลการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านกลุ่ม
สาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่องชีวิตและครอบครัว ชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 1* บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.